

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

V. évfolyam.

Szászsebes, 1901. Szeptember 17.

51. szám

Eletveszélyben.

Az erdészeti vagy vadászati altisztnek az élete akkor, midőn szolgálatát teljesíti, de sőt még akkor is, midőn fáradoalmait szerény hajlékában kipiheni, vagy a mikor szórakozásképp a vendéglőbe tér egy pohár borra, szóval mindenütt, bár merre lépjen, folyton veszélyben van. A fatolvajok és vadorzók gonosz fajzatja lépten-nyomon igyekszik kárt tenni bennük, vagy ha ezt nem teheti, akkor hozzátartozóikban, barmaikban vagy más vagyonukban. Lapunkban ismétetlen volt alkalmunk erre vonatkozó híreket közölni, pedig ezek mind csak olyan elvértve hozzánk került hírek voltak, mert hiszen sokszor kellett már a miatt panaszkodnunk, hogy olvasóink minden egyebet tesznek, csak olyan dolgokról, melyek lapunk keretébe illenének s annak érdekességét növelnék, nem értesítenek, bár gyakran megessenek érdekes dolgok olyan vidékeken, melyeken nem egy, de több olvasónk is van. Ilyen viszonyok között arra vagyunk utalva, hogy egyes hireinknél más lapokat vegyük kútforrásul s ezekből böngészszük ki a nekünk valókat.

A budapesti napilapok folyó hó 14-iki számában olvassuk leírását annak a törvényszéki tárgyalásnak, melyen Berkovics János gödöllői erdőőr két gyilkosa: Varga Sándor

pékmester és Haszil József kertész, mindketten isaszegi lakosok és fatolvajok fölött ítélkezett a törvény.

Az eset nagyon egyszerű és közönséges. A két fatolvaj folyó évi január hó 25-én éjjel az erdőbe ment fát lopni. Vittek magukkal fűrészt, baltát és a nagyobb bátorság okáért egy ólomdarabokkal töltött régi karabélyt. Haszilé volt a karabély, régi kísézője éjjeli kirándulásaiban, mert Haszil professzionátus fatolvaj.

A martonberki uton megállapodtak s neki láttak a munkának. Az útszélen kivágott fák heverték, azokról lefürészelték a galyakat s csomóba akarták kötni, hogy haza vigyék. Nem valami értékes zsákmány, értéke alig néhány fillér s mégis egy ember életébe került, a hü szolga, Berkovics János erdőőr életébe. A buzgó erdőőr ugyanis, ki szolgálatának hűségese teljesítését elébe helyezte az éjjeli pihe-nésnek, ott leselkedett, rajta csipte a tolvajokat s miután ezek menekülni igyekeztek, üldözőbe vette s már majdnem utolérte őket, mikor Haszil oda adta fegyverét Vargának s biztatta, hogy lőjjön. Varga — állítása szerint — jóformán meg se fordult, hanem csak úgy vak-tába hátrafelé elsütötte a fegyvert s a buta ólomdarab mégis éppen homlokán találta a szerencsétlen erdőőrt, ki ott halt meg az erdő közepén, abban az erdőben, melynek védelmezésére szánta egész életét, melynek hűséget esküdött akkor, midőn hivatalos esküjét letette

hatósága kezeibe. Felesége csak harmadnap találta meg ott vérbe fagyva s jelentést tett a csendőrségnél, mely megindította ugyan rögtön a nyomozást, de a büntett, mint sok hasonló esetben, talán örökre rejtély maradt volna, ha azt a véletlen nem deríti ki. Az egyik faorzó, Haszil ugyanis rossz viszonyban élt a feleségével s az egyik viharosabb összekocczanás alkalmával az asszony féktelen dühében elárulta a véres titkot. A csendőrség így vette neszét a dolognak s letartóztatta Haszilt, ki vallatóra fogva ezután elárulta társát, Vargát is.

Megható volt a tárgyalás alkalmával a meggyilkolt erdőőr fiatal özvegyének a kihallgatása. Sirva beszélt el, hogy a végzetes éjszakán férje — mintha már előre sejtette volna szomorú végét — érzékenyen bucsúzott el négy apró gyermekétől. A holttestet megölt férjének a kutyája találta meg.

Az esküdtbiróság Varga Sándort a szándékos emberölés büntetében mint tettet, Haszil Józsefet pedig ugyanebben mint bűnségeidet találta bűnösnek s ezen az alapon a törvényszék az előbbi 8 évi, az utóbbit pedig 5 évi fegyházra ítélte.

A földi igazságszolgáltatásnak tehát elég lett téve, mert utóvégre is a bíróság ítéletét mérlegelnünk nem szabad, hanem azt mint honi sérthetetlen törvényeink folyományát el kell fogadnunk. Egy emberélet elpusztulása, egy fiatal asszony özvegyiségének, négy apró gyermek árvaságának a siralma a földi ítél-

kezés szerint meg van torolva azzal, hogy még két más embernek az élete tönkre van téve. A törvény eddig rendelkezik, annál tovább menni tehát nem szabad és nem lehet.

Az egyik budapesti nagy napilap az egész ügryhöz még a következő furcsa kommentárt fűzi:

„Fát lopni télviz idején az erdőből, mikor az ember otthon fázik s a felesége betegen fekszik, nem tartozik a borzalmas bűncselekmények közé. De az erdőtörvény másképp vélekedik. Az erdőtörvény az erdőőrnek ha nem is pallos, — de puskajogot ad. Lelőheti a faorzót, ha tetten éri s ha nem engedelmeskedik neki. Innen az a gyilkos gyűlölség, mely erdőőrök, fa — és vadászok között fennáll. Nem csinálnak nagy kázust abból, hogy egymást lelövik. A lövéseket a büntetőjog élesen elválasztja, az erdőőr lövése legális (törvényes) cselekedet, a fa- és vadászóé legalább is szándékos emberölés.“

Hát nem egészen úgy áll a dolog, mint a hogy azt a budapesti igen tisztelt lapársunk állítja oda olvasói elé, a kik között talán még majd olyanok is akadnak, hogy készpénzül veszik állításait, abban a hitben, hogy azok a törvények és szabályrendeletek teljes ismeretével íródtak.

Az erdőőrök fegyverviselése és fegyverhasználata tudvalevőleg a mezőrendőri törvény alapján 1895 évben lett legutóbb szabályozva

TÁRCZA.

Bortermelés az ó-korban.

(Az E. G. után.)

Cabanis Pierre J. P. hires francia orvos és emberbarát azt mondja, hogy a bortermelő országok népei sokkal kedélyesebbek, szellemesebbek és hajlandóbbak a társulásra, mint egyéb vidékek lakói s bár lobbánakonyabbak emezeknél, de azért sohasem bosszuállók és kegyetlenek.

Az emberi nem történetén végig tekintve, igazat kell, hogy adjunk babanisnak, mert a legnagyobb kegyetlenkedéseket, a rendszeresen üzött emberirtást, úgy a saját fajbelijén, mint az idegenen: Mahomed követői viszik véghez, kiknek pedig a borivást a Korán tiltja s a tilalmat az izlámok nem csak betartják, de gyűlölnék is minden borivó nemzetet.

Róma népe sajátságos vegyülete volt a jónak és a rossznak s épen azon fokban, a miként — nagy ebbeli hajlandóságánál fogva — átveszi a szomszéd népek szokásait, különösen a görögökét: lazulnak vagy javulnak erkölcei, ha jókat vesz át vagy rosszakat. Így a bortermelés szintén a görögöktől származott át hozzájuk s ők is istenséget állítanak tiszteletére Saturnus személyében és eleinte mértékletesen isszák, az asszonyokat kizárva annak élvezetéből; de később, a romlottság korában csak elősegíti annak mértéktelen élvezete a sülyedést és sietteteti a világbirodalom bukását.

Az összeomlott Róma kövein épül fel később a mai Itália, melynek népén, úgy annak kedélyességén, eszességén, mint művészeti merész hajlamain végig ömlik a falerni, csaloni, salini és sorrentini nektár-cseppek lelkesítő hatása.

Bort ivott Ballia lakója, kinek honában már 500 évvel Kr. előtt Julius Caesar honosítja meg a szőlőtőt s micsoda nagy, kedélyes, okos nemzet fejlődik ott az idők során!

a földmivelésügyi m. kir. minister úrnak 72086 számú rendeletével, melyet ő a belügyminister úrral egyetértőleg bocsátott ki, mely tehát irányadó nem csak a kincstári, hanem az összes felesketett erdőőrökre nézve. Miután pedig sokan akadhatnak — kivált az újabb emberek között — olyanok, a kik a fegyverhasználattal nincsenek tisztában, ide iktatjuk az említett rendelet vonatkozó szakaszait, mi egyébként cikkünk folytatásához is szükséges. Erre vonatkoznak a 3 és 4 szakaszok s szólnak a következőképen:

3. §.

A szolgálatot teljesítő erdőőr az előirt fegyver (t. i. a szolgálati hátultöltő karabély) használatára jogosítva van az ellen:

1. a ki őt nyíltan vagy orvul, élete vagy testi épsége ellen irányult szándékkal megtámadja;

2. ha tetten ért, vagy alapos gyanuval terhelt egyén felfegyverkezve lévén, az előzetes felszólítás dacára magát önként meg nem adja s illetve a nála levő fegyvert vagy más életveszélyt okozható eszközt a felhívás után el nem dobja vagy esetleg védett helyzetéből előjönni vonakodik;

3. a ki figyelmeztető utasításainak — őt szolgálata teljesítésében meggátlandó — tettelegesen ellenszegül;

4. a ki ment többször büntetett kártevő előzetes felhívásra az erdőből eltávozni nem

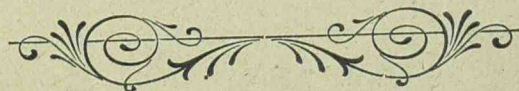
akar s az erdőből való kivezetés ellen tettelegesen ellenszegül.

4. §.

A fegyverhasználat joga azonban feltétlenül megszűnik mindazon esetekben, midőn a kárttevő a netalán megkísérlett ellenállás vagy támadás után magát megadja vagy megfutamodik.

Altalában azokban az esetekben is, midőn a fegyverhez nyulás feltételeinek egyike vagy másika fenforog, az erdőőr fegyverét csak azután használja, miután minden enyhébb eszközök alkalmazása eredménytelen maradt s még akkor is a legnagyobb kimélettel és csak oly mérvig, a mely a támadás visszaverésére vagy az ellenállás legyőzésére elkerülhetlenül szükséges. A fegyver tehát mindenkor ovatosan használandó, különös figyelemmel arra, hogy az ember élete lehetőleg kiméltessék s szükségtelenül veszélynek ki ne tétessék. Ehhez képest és a mennyiben azt az viszonyok megengedik, előbb a kevésbé veszélyes fegyver (szurony) használandó, mire nézve határozó befolyással bír még az is, vajjon az ellenszegülő szintén fegyverrel és pedig milyennel, vagy mily nemű testi sertést okozható eszközzel van ellátva.

(Folytatása következik.)

A német, kinek földjén Probus császár ülteti az első vesszőt 231-ben Kr. után, nagy uemzetté lesz s különösen kedélyessé azon része válik, mely a bortermő vidéket lakja.

És élő példa Spanyolország s annak népe és végre hazánk, melynek borai oly hírese, hogy különösen a keresztes hadjáratok alkalmával, innen telepítik be a többek között. Elszázt is szőlővel.

Ezeknek előrebocsájtása után a legrégibb kor két leghatalmasabb és legmintaszerübb népének szőlőművelését akarom bemutatni azon adatok nyomán, melyek reánk különféle úton és módon maradtak s minden kételyen felül állanak.

Egyiptomban a földmivelés s vele kapcsolatosan a szőlőtermelés már 3050-ben Kr. előtt igen magas fokon állott s miként régi képeken és emlékeken látjuk, a szőlők kerítésekkel, falakkal vagy árkokkal vannak körülvéve s villákkal, őrtornyokkal beépítve, úgy a völgyek ölén, mint a mézdús magaslatokon s azoknak lejtőin.

Régi írók nem győzik dicsérni az egyiptomi szőlők és borok jóságát.

Egy régi dombormű képe mutatja a szüretet, melyen a bort hosszú tömlők segítségével préselik ki olyformán, hogy a tömlők belsejét megtöltik szőlővel, azután kifeszítik a tömlőt s fácskák közé szorítva, csavarmenetüvé sodorják azt, úgy, hogy két végén lecsorog belőle a bor.

A préselők csoportjához csatlakozik a borfőzők és szűrők csoportja, a kik a nyert tiszta bort öblös amphorákba gyűjtve helyezik el a pince alaku szárnyas csűrőkben.

A régi Egyiptom lakói a bort gyakran és nem valami vagy mértékletességgel fogyasztják. Az „edite, bibite collegiales“ valóban betüsoros értelmében járja náluk, mert szokás volt lakomáikon, ivás közben, egy fából faragott halottat körülhordani a mulatozók között kiknek mindegyikét figyelmeztették: „Igyál, légy vigan, mert holtod után úgy is olyan léssz, mint ez!”

S úgy látszik, a figyelmeztetés nem talált süket

A fogoly vadászata.

(Mutatvány Fónagy József „A fáczán és fogoly“ stb. című művéből).

Most, a fogolyvadászatok idején érdekesnek és időszerűnek látjuk tisztelt olvasóink figyelmét a fent megnevezett műre, mint olyanra felhívni, mely szakavatott kézzel megírva, felette hasznos, sőt majdnem nélkülözhetlen utmutatásokat nyújt a fáczán és fogoly tenyésztésére és vadászatára nézve. A fogoly vadászatának külön fejezetet szentel, melyet itt közlünk:

„A fogolyvadászatot a kisvad-vadászathoz sorozzuk; ma, a midőn a fegyverek olyan tökélyt értek el, mint az angol fegyverek, már nem mondhatjuk a fogolyvadászatot valami nagyon nehéz dolognak; régi időben, a mikor még kovás fegyverek voltak, midőn nem a 12-es serét, hanem a 00 serét volt divatos, bizon abban az időben őseink sokkal nehezebben jutottak fogolypecsenyéhez, mint mi a mai modern fegyvereink mellett. Száz évvel ezelőtt híre — hamva sem volt a hátultöltő fegyvereknek; ezeknek a feltalálása nagyon is a mi időnkre esik. Nálunk a fogolypecsenyéhez jutás nehezen ment; azt csak télen lehetett elérni, hogy foglyot szerezzenek be, azokat is boglyák tövében törökkel fogták. Bár letörött volna az első törvető keze, hogy soha se jutott volna semmiféle parasztnak tudomására a törözés, mert ez pusztítja ki legjobban a fogolyállományt.

Nálunk a hálóval való fogás nem volt divatos, nem ért hozzá senki, nem számítva azokat a hivatásbeli vadászokat, a kik hazulról, Csehországból hozták tudományukat.

A cseheknél régi, nagyon régi időben is sok foglyot szedtek össze, mert száz évvel ezelőtt is nagy mesterei voltak ők a hálónak. Nálunk egész falvak

vannak, a hol mindenki hálókészítéssel foglalkozik; ők régebben is, a mikor a lőfegyverek tökéletlenek voltak, foglyasztak hálókka. Hogy náluk a fogoly annyira elszaporodott, annak egyik oka az észszerű vadászat; például ha befogták is az egész csapatot, soha sem tollasták volna le az öregeket, vagy soha sem adták el az öreg foglyokat, mert ezek többet is tojnak, óvatosabbak is, jobban ismerik a helyet stb. Ők mindig csak a fiatalokat tollasták le, az öreg párt mindig visszaadták a területre, hogy jövő évre ismét szaporitson; vadászatnál mindig ügyeltek, nehogy az öregeket kilőjék.

Nálunk és különösen azokon a vidékeken, a hol kevés fogoly van, ez szokott a jeszó lenni: ki kell löni az öregeket, akkor az egész csapatot aggatékra szedjük. Bizon nagy hiba minden tekintetben az ilyen elv; nekem mindig fáj a szívem az öregekért — sok tekintetből: jövő évi tenyésztés miatt, a megmaradt fiatalok árvasága miatt, de meg kutyának való az öreg fogoly húsa még az asztalon is. Olyan nap, a mikor sok öreg foglyot lövök, igazán rossz kedvem van el; vagyok keseredve. Bár minden vadász érezné nálunk azt, hogy milyen nagy hiba az öregeket kilőni; bár ne pályáznék senki az öreg foglyok kilövése folytán a csapat szétverésére.

A fogolyvadászatnak két neme van: vagy vizslával, vagy hajtóval; az első szebb, az utóbbi az egész világon divatosabb. A vizslával való vadászatnál a fogoly lövése nem nehéz. A hajtott fogoly vadászása sokkal kiadóbb és lövése több szórakozást nyújt annak, ki csak löni és löni akar.

A ki a természetet szereti, a kinek nincsen módjában minden nap olyan területen vadászni, a hol mindig akad társaság a hajtóval való vadászatra, annak mindenesetre vizslával kell vadásznia, mert egy jó vizsla megfizetethetetlen a fogolyvadászaton.

Szerintem igazi vadászat csak a vizslával való

fűlekre, mert a lakomák régi képei igen sok mindkétnebeli részeg embert tüntetnek fel.

S ez a borivó régi, nagy nép mégis törpévé fajult és miként guláinak köve, oly csorba ma országuk, hatalmuk és dicsőségük.

Itt tehát meghazudtolta volna magát a borivó népek természete? Oh nem, nem a természet örök rendje bomlott fel ott, hanem az izlam irtotta ki borgyűlöletével Egyptom nemes tökéjét, az ölte meg a lakók lelkét, s ma Egyptom bortermelése nem ér többet, mint a homoksvatagra bámuló Sphynx, mely hajdani nagyságán mereng Osirissal együtt, kinek védelme alatt az egyiptomiak szőlőveszője állott.

Az ógörögök a földmivelést szintén oly fontosnak tekintették, mint ez egyiptomiak s külön istenségnek, Demeternek védelme alá helyezték.

Nem kevésbé szorgalmasan üzték a görögök a a gyümölcsfa tenyésztését s annyira tisztelték annak áldásait, hogy hinni sem akarták, miként a faültetés mesterségét halandó ember találhatta volna fei s azért

Görögország két legnemesebb fájának, az olajfának és a szőlőnek szintén külön istenei voltak Athene és Dionysos személyében.

A görög drámának úgy a vig-, mint a szomorujátéknak kifejlődése, a melynek előadásaira Athénben, a Dionysos-színházban egész Görögország összesereglett: a legszorosabban összefügg a Dionysos-tisztelettel, mely az isteni borvessző ajándékozójának zengett mindenkoron a görög ajkáról.

A nagy Dionysos-ünnep alkalmával, mely elaphelion havának 12. napján kezdődött s több napon át tartott, Dionysos képét Lenäonból egy kisebbszerű templomba kísérték, mely az akademia felé vezető út mentén feküdt. A kíséretet rengeteg sokaság képezte, melyben szőlőlevéllel koszoruzott gyermek- és férfikar zengte a Dithyrambokat a kedvelt istenségnek s két napon át vig- és szomorujátékok adattak elő tiszteletére.

A mithologia állítása szerint maga Dionysos ültette volna Görögországban az első szőlővesszőt; de annak ültetése mindenesetre a mesés századokban vész el s

vadászat; ezt nem azért modom, mert nekem vizslatenyésztésem van, ezt most már elmondhatom annál inkább, mert ezen nemes állatok tenyésztésével felhagytam! nekem módomban van sőt nagyon is módomban van hajtókkal is vadászni, de ez nem más, mint lövöldözés vetélykedés, hogy ki mennyit tud löni? Magamról tudom, hogy az ilyen vadászatokon célom mindig az, hogy többet löjek, mint más, a mit el is szoktam érni, csak néha ló többet kedves ipamuram, a minek különben jobban örvendek, mint ha magam lőttem volna többet. (Ezt azonban ő nem hiszi).

Az igazi vizslavadász aránylag kevés fogoly lövésével is beéri, hiszen kutyája munkája egy egész élvezetet ad neki; az aggatékra szedett vad már csak diszítés, de a vizslával való foglyászat csak úgy ér valamint, ha a kutya jó, ha annak orra, idomítása kifogástalan, mindig azt mondom, hogy jó lovat százat lehet az alatt az idő alatt találni, míg egy jó vizslát találunk.

A jó vizslának kitartónak kell lenni, a mit azonban a munka ad meg; nem lehet kitartó olyan vizsla, mely kevés munkát végez; az ilyen vizsla elhizik a nyári melegben, félóra alatt kidől; pedig ha a kutya ki van fáradva, az már az orr rovasára megy; az ilyen kutya nem képes megtalálni sem az élő, sem pedig a lőtt vadat, bármennyire közel legyen az hozzá; szimatot nem képes fogni, a mi nem csoda, mert a szegény állat liheg, nyála folyik, szeméi vérben vannak, csak a hűvös helyet keresi; megfekszik minden kereszt árnyékában, a répa között pedig gödröt kapar magának, oda fekszik; nem érdekli semmi sem.

Persze hogy el van rontva multságunk, szidjuk, talán még meg is rugjuk a nyomorult állatot, hogy ilyen rosszul viseli magát; szó, a mi szó biz az utálatos dolog is, de a szegény állat mind ennek nem oka, ennek csakis magunk vagyunk az okai. Ha

kutyánkat tavasszal a páros foglyokon megjavítottuk, van neki ideje juniustól augusztusig pihenni, de már július végén nagyon jó, ha naponta kísétalunk kutyánkkal, hogy úgy ő, mint magunk is megszokjuk a nyári nap melegét. Milyen könnyen megy a multság úgy a kutyának, mint a saját magunknak is! Csak tessék megpróbálni: ilyen bevezetés után sem magunk, sem kutyánk ki nem dől.

Hogy milyen kutyát vegyünk, milyen kutyát tartsunk, milyennel vadászunk. egyáltalában ezen kérdésre a felelet igen egyszerű; mindenki a saját gusztusa szerintivel vadászgasson, de igen ajánlatos, hogy a kutya telivér legyen; igaz, hogy kuvaszok között is akad jó, sőt nagyon jó de reá kellene szoknunk a telivér tenyésztésre, mert a kutya különösen egész más állat, ennél sokkal nagyobb hiba, ha valami rossz tulajdonságot a vizsla — a juhász kutyától vagy kopótól örököl. pedig nálunk bizon nem ritka eset, hogy a vizslának az apja agár vagy kopó és megfordítva; az a fő, hogy a vizsla telivér legyen.

Vannak angol pointerek, angol setterek, gordon setterek és ir — setterek, vannak rövid szőrű, barna és foltos, továbbá hosszuszőrű, szálkásszőrű, drótszőrű német telivér vizslák, melyek mind arra valók, hogy a vadásznak szolgáljanak és örömet szerezzenek, vadászatukat megkönnyebbsék, s a multságot fokozzák.

Az angol vizslák rendüivül jó orrú kutyák, könnyen tanulnak; ezek közül körülbelül a pointer az mi legjobban megfelel, mert szőrére sem bogáncs, sem koldustetű. sem sár nem ragad, holott a setterek szép hosszú szőre mindig tele van mindennel, a vadászat után csunyan néz ki; a helyett, hogy a napi fáradalmat, még pedig nagy fáradalmat pihenhetné. tisztítania kell ruházatát, mert az össze van csapzódva.

Folyt. köv.

első irott nyomait Homernél találjuk. kinek korában, különösen Hellasban már nagyban virágzott a szőlőművelés s a legjobb fajok Chios, Lesbos, Naxos és Thasosban termettek.

Midőn Homer a hagymáról beszél, azt fölőtte izletes ételnek mondja bor mellé. Ezért sokan izletelenséggel vádolják Homert, feledvén, hogy a déli országokban termett hagyma majdnem szagtalan és kevésbé csipős, mint a mienk.

De nem csak hagyma mellé ajánlja Homer a bort, hanem egyenesen kimondja, hogy a kenyér és bor a legszükségesebb táplálék.

És úgy látszik, a régi görögök Homernek igazat adának, mert szőlőművelésüket mintaszerűen üzték volt s az árkokkal és tuskés kerítésekkel védett szőlőkertekben, a tőkék gondosan oszlopok és karók mellé valának kötözve.

Achilleus vértjén egy dombormű, vig szüreti ünnepélyt ábrázol, melyen vincellérek és vincellérnök, tánc és énekkel ünneplik a szüret napját (Ilias 18. ének). A lepréselt bort nagy köedényekbe rakják, de szállítására kisebb amphorákat és kecsketömlőket használnak.

A régi görögök mértékletesen itták a bort, többnyire vízzel vegyítve s az asszonyok teljeses ki voltak zárva annak élvezetéből. Ezen mértékletesség biztosításaként, a görög törvények a részegséget érzékeny büntetéssel sújtották.

A „vörös“ „fekete“, „szikrázó“, „mézédes“ régi görög borjelzők arra mutatnak, hogy szüret alkalmával a fajokat külön szedték és préselték, valamint azt is tudták már, hogy a bor minél régiebb, annál jobb; mert hiszen Telemachost Nestor tizennégy éves borral vendégeli meg.

A görög hanyatlás korával annak föld- és szőlőművelése is nagyot hanyatlik; de legjobban tönkre teszi, különösen az utóbbit, később a török szomszédság.

Lám, mégis csak boldogabbak vagyunk mi ezekenél az egykor a világot uraló népeknél: nekünk is nyakunkon ült és nálunk is lakott a török vagy 150 évig, de azért sem bortermelésünket tönkre tenni, sem minket a földszinéről elsöpörni nem birt.

Krenedits Ödön.

Hasznos tudnivalók

Strichnin édesítés. Akik strichninnel való mérgezéssel foglalkoznak, azok valószínűleg kivétel nélkül tapasztalhatták, hogy a megmérgezni szándékolt ragadozók a mérgezett falatot sokszor csak megnyalják és aztán tovább állanak vagy szájukba veszik és ismét kiköpi. Ennek az oka tudvalevőleg a strichnin erősen keserű ízében keresendő. Ha csak egy szemernyi marad is véletlenül a mérgezett falat felületén, elég arra, hogy a fagyott húst előbb rendesen nyalogató ragadozóban erős gyanút keltsen és a beharapástól elriassza; ha pedig úgy harap be, hogy fogai éppen a méregbe mélyednek vagy hogy a kiszakított húsdarabból a méreg azonnal kiömlik, akkor — különösen a róka — a legtöbbször nyomban eláll a lakmározási szándéktól és illeőleg azonnal kiköpi a mérges falatot, mielőtt a méreg nyálával a torkába kerülhetett volna s a szájában érzett keserűségtől nyálának kiengedése által igyekszik szabadulni. Emiatt aztán gyakran megesik, hogy a méregfalatokon látott lakmározási nyomos daczára hiába keressük az áldozatot. Ennek a bosszantó felsülésnek elejét veendő: egyik osztrák erdész (Michálek) a strichnint sacharin-nal keverve kezdte alkalmazni és amint az Oeter Forst. u. Jagd-Zeit-ban, írja kísérlete nagyon jól bevált. A megédesített strichnint minden ragadozó készséggel elnyeli. Próbáljuk meg hát mi is! — Michálek a strichnin használatáról írva, azt is kiemeli, hogy a vele mérgezett falatokat legjobb víz mellett helyezni el, mert ha a méreg lenyelése után csakhamar szomjazni kezdő ragadozó a közelben vizet találha, akkor nem megy el soha messzire, hanem ott marad a viznél, ahol szomjának kioltása után vagy még aközben is a halál megváltja kinjaitól. Ezt a körülményt többbizben tapasztaltuk mi is, a többek között egy a méreghez elég tele gyomorral érkezett hiúz-párnál amelyek a mérgezett szarvastehéntől 15—20 lépés távolságban folyó patakból még az orrukat sem vették ki, oly hirtelen érte őket ivás közben a halál. (M. E.)

A vadak húsa. Általános szokás, hogy a vadak húsát oly állapotban élvezik, amint a francia konyha „haut gout“-nak mond, azaz rothadásnak indult állapotban. Pasteur és Lemaire a francia akadémiához beterjesztett tanulmányukban ezt a szokást nagyon veszélyesnek tartják, mert könnyen okozhat a rothadt hús vérmérgezést. Apró organizmusok millióit találták a konyhában előkészített vadak húzában, azok az organizmusok puhítják a hús szövetét azáltal, hogy azt szétroncsolják, pusztítják és emésztik. Vagy harmincz fajtát különböztetnek meg az ott élő szervezeteknek és ezek közt van néhány oly alak is, mely megegyezik azokkal a baktériumokkal, melyek járványos betegségekben elhullott állatokban találhatók. Persze a gondos megsütése a vadak hújának megöli a szóban forgó veszélyes szerves lényeket, de hát sokszor megeshetik, hogy nem készítik el azt kellő gondnal és bsj származhatik belőle. Jó lesz tehát a házban erre

figyelemmel lenni és különös óvatosságot ajánlunk a vadak hújának szétvágása, preparálása közben, nehogy a késsel a kéz megsértessék, mert akkor a rothadás mérge az illető egyén vérébe kerül, kész a vérmérgezés, mely ellen nincs segítség. Általában a konyhában mindig kéznél kellene lenni kalium hipermanganát oldatnak, amelybe rögtön be kell mártani az ujjat vagy kezét, ha a vadak húsát mindig ezzel a szerrel mosnák meg. (M. E.)

Különfelék.

Tisztelt olvasóinkhoz. A mult napokban külön boríték alatt azzal a kérelemmel fordultunk azokhoz a tisztelt olvasóinkhoz, kiknek előfizetésük a folyó hó végével lejár, vagy mar előbb lejárt, hogy ezt még a folyó hó végeig rendezni, illetve a jövőre megújítani sziveskedjenek, mert csak így leszünk abban a helyzetben, hogy a jövő hó elején lapunk VI-ik évfolyamának kiadásába foghassunk. Reméljük, hogy kérésünk nem marad kiáltó szó a pusztában.

Illés próféta követője. Pécsről írják: Csendes tébolyban szenvedett már évek óta özv. Rozmann Istvánné pécsi tehetős polgárasszony. Olyanokat tett, hogy egy álló esztendőn át naponként térdén állva csuszkált szintén elmebeteg nővérevel együtt. Mióta az meghalt, a teljesen egyedül élő asszony házában furcsábbnál furcsább dolgokat mivelt. Tehenét férfiruhába öltöztette s együtt lakott vele a konyhában. Sertései fejére pedig kalapot tett s úgy bánt velük, mintha gyermekei lettek volna. Minap aztán közveszélyesen kitört rajta a téboly. A szobájába behordott buzát ugyanis meggyújtotta és ha ket, 69-ik gyalogezredbeli baka az utcára kitóduló füstöt észre nem veszi, ő maga is bennég a tűzben. Mert azt mondja, hogy a Szentháromság ráparancsolt, hogy gyujtsa fel mindenét s úgy menjen tüzes szekéren az égbe, mint egykor Illés próféta. A szánalomraméltó teremtes kórházba helyezésétől a rendőrség gondoskodott.

Láb nélküli Don Juan. Érdekes szöktetési eset fordult elő a napokban New-York államban. Egy Owen Stickney nevű ember, kinek térdén alul mindkét lába hiányzik, megszöktette egy szomszéd községbeli ember 16 éves csinos feleségét. A cserbenhagyott férj titkos rendőröket fogadott, akik a láb nélküli szöktetőt egész Youngstownig nyomon kísérték, ott azonban a láb nélküli ember olyan ügyes ugrást tett, hogy azóta nem tudnak nyomára akadni. Érdekes még az is, hogy a láb nélküli Stickney felesége a szöktetés napján ugyancsak megugrott férjének egyik barátjával.

Hosszu életű emberek. Skáliger emlékezik oly emberről Franciaországban, ki 130 évesnél idősb lévén, még Párisba ment gyalog, biztos per tárgyában. Angolországban egy Parre Tamás nevű ember 152 esztendeig élt, Yorkban Tekins Henrik 169 éves korában halt meg, kik közül amaz, t. i. Parre Tamás, nyolcvan éves korában lépett először házasságra is. Ez a Parre Tamás 1483-ban született, tehát Luther Mártonnal egy és ugyanazon esztendőben. Egy Laren nevű ember Skóciában 140 esztendőt élt; Czorsen Péter banáti magyar, amint azt Rácz Károly lelkész az Arad és Vidékében közli, 180 esztendőt élt. Sőt ami több, egy ugynevezett Johannes de temporibus. magyarul Idős János nevű ember, aki Nagy Károly császárnak fegyverhordozója volt, nemcsak

öt, hanem az ő családjából származott egész császári házat túlélte és II-ik Lothár német császár idejében élete 360-dik esztendejében halt meg. Decius római császárnak, ki Kr. után 249—251. uralkodott, hét testvére, ugymint Márk, Márcián, Diénes, János, Serápión, Konstantin és Vince, szinte igen hosszú életűek voltak: közülök mindegyik elérte a 325 éves kort, sőt némelyik a 370-ik életévét is megérte. Themistocles, ki 107 évet élt, örömet fejezi ki a fölött, hogy életét a tudományoknak szentelhette; de azt fájlalta, hogy midőn sok tanulásának hasznát veendő, bölcsen is kellene élni: akkor kell meghalnia.

Szerkesztői üzenetek.

Krepelka Ágoston urnak Furksora. A 8 koronát köszönettel vettük és nyugtázzuk. **Dantzky István** urnak. Görbed. Előfizetve az év végeig. **Mezey Lajos** urnak. Borszék. Az előfizetés Borszékáról Ince Lajos néven érkezett s talán ebben lesz a tévedés, mert egyszerre 5 lappéldány érkezett vizs-sza. azzal a megjegyzéssel, hogy címzett ismeretlen. Most az összes lapokat egy csomagban utánküldtük.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Őszi vetésre
mindennemű erdészeti magot ★ ★ ★ ★ ★
kocsányos és kocsánytalan
VALÓDI SLAVONIAI
TÖLGYMAKKOT
szokott jó minőségben szállít a
MAGYAR FENYŐMAG-PERGETŐ-GYÁR
FARAGÓ BÉLA Zala-Egerszeg.

Kitüntetve diszoklevél, arany és ezüst érmekkel. Legutóbb a párisi világkiállításon ezüst éremmel.

SKABA KÁROLY H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.
A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, sarkantyukban, vadász, vivő és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig ráktáron vannak.

Javitások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

CSOMOR KÁLMÁN

szőlő-nagybirtokos, Gyöngyösön,

Tisztelettel értesitem, hogy a saját termésmű **dinnye- és paradicsom-szállítást** megkezdem.

Nemesfaj görögdinnye kiloja —.08 fillér.

„ sárgadinnye „ —.10 „

Paradicsom „ —.10 „

A csemegeszőlő-szállítását augusztus hó 20-án kezdem, és pedig:

Mézédes fehérszőlőt kilonként —.40 fillér.

Othelló „ kilonként —.36 „

Fehér és piros chasselles kilója —.50 „

Muskolatfajok „ —.54 „

Szőlőim a neves visontai hegyen termettek, s így zamatosak és édesek.

Ha a fent említettekből egyszerre egy métermázsánál nagyobb rendelés tételik 10%-tólival olcsóban számítom.

A kosarak a gyöngyösi indóháznál, ha jókarban bérmentve 8 nap alatt megérkeznek, a felszámított árban visszavétnak.

A szállítás a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett eszközöltetik.

A megrendelésnél a nevet, lakást, utolsó postát vagy vasuti állomást tisztán olvashatóan kérem kiírni.

Tisztelettel
Csomor Kálmán,
szőlő-nagybirtokos.

KÉRELEM!

Tisztelettel kérem hazánk erdészeti altiszt Urait, hogy ha vidékükéről vadgesztenyét, fekete- és luczfenyőtobozból legalább 100 métermázsányit kiállítani avagy szállítani tudnának, azt velem tudatni sziveskedjenek. Alapos utbaigazítással szívesen szolgállok.

FARAGÓ BÉLA,

A magyar Fenyőmag-Pergető-Gyár tulajdonosa
Zala-Egerszeg.

TÁBLÁKAT.

Erzsébet emlékfák megjelölésére Legeltetési és más tilalmi táblákat bármely nyelven, esetleg egyszerre három nyelven is tartós anyagból, lemoshatlan festéssel legjutányosabban készít

Winkler Gusztáv
Szászsebesen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földművelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földművelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

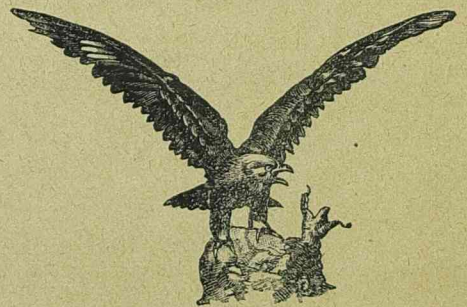
MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER-JANOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZABÓ
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A RÉMONTÖIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZERÉK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZERT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK SZOCCIUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halásznapi képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.